

Notitie

HASKONING NEDERLAND B.V.

WATER

Aan : M.H. Geerling (Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg)
A. Busger (Ontwikkelingsmaatschappij Meerburg)
Van : W. Stempher (ecoloog bij Royal Haskoning)
Datum : 4 mei 2012
Kopie : E. van Leeuwen (Royal Haskoning)
E. de Lange (Royal Haskoning)
D. Lobregt (Royal Haskoning)
Onze referentie : 9M5448.D4/N0013/904843/Rott
**Betreft : Verkennend terreinbezoek Meerburgerpolder
d.d. 3 mei 2012**

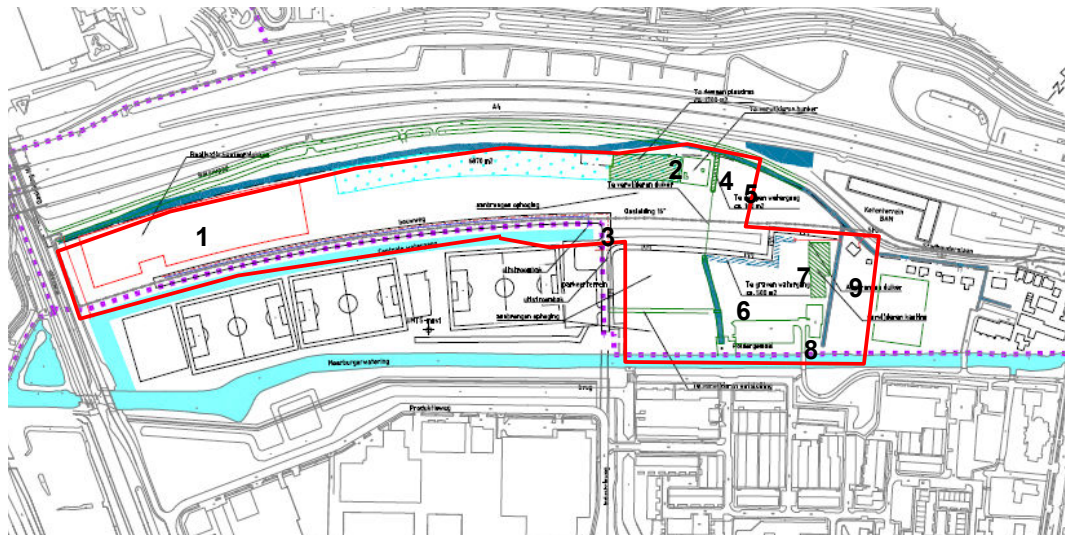
Inleiding

Voor het project Verde Vista Meerburg in de Meerburgerpolder te Zoeterwoude is op 16 november 2006 een ontheffing van de Flora- en faunawet verleend voor de gewone dwergvleermuis en kleine modderkruiper voor het tijdvak van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2011 (FF/75C/2005/0311). Het project is echter nog niet afgerond en voor de komende periode staan nieuwe werkzaamheden gepland. Om te onderzoeken of er nog steeds beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn (en sprake is van overtreding van verbodsbepalingen) is op 3 mei 2012 een verkennend terreinbezoek uitgevoerd.

Het terreinbezoek is geen volledige inventarisatie aangezien voor dit laatste voor elke soortgroep een eigen methodiek (en geschikt jaargetijde) vereist is. Het terreinbezoek is wel geschikt om een indruk te krijgen van de aanwezige landschapselementen, groene structuren en biotopen (biotopenanalyse). Hiermee kunnen zo de mogelijk aanwezige soorten of potenties voor soorten bepaald worden. Ook valt aan te geven wat de relevantie van het gebied is als leefgebied of migratie- en/of trekroute voor beschermde soorten.

Plangebied

In figuur 1 en 2 is het plangebied weergegeven dat is onderzocht op aanwezigheid van beschermde soorten. Het plangebied bestaat grotendeels uit braakliggend terrein, daarnaast is nog een gedeelte van de oude inrichting aanwezig in de vorm van een parkeerplaats, watergangen, beplanting en het voormalig clubgebouw (nr. 9). Verspreid in het gebied zijn biotopen en groenstructuren aanwezig die plek kunnen bieden aan diverse soorten. Aan de westkant van het gebied (tussen nr. 1 en 2 en ten westen van nr. 7) is een plasdraszone aanwezig met een riet- en moerasvegetatie. Verder zijn in het plangebied enkele watergangen aanwezig (nr. 3, 5 en 6). Voornaamste begroeiing is aanwezig rondom de bunker en de parkeerplaats (respectievelijk nr. 4 en 8).

Figuur 1: Overzicht plangebied. In de tekst wordt naar de nummers verwezen.

Figuur 2: Foto's van het plangebied.

Resultaten

Vaatplanten

Tijdens het terreinbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen, deze worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat.

Ongewervelden

Beschermde ongewervelden zijn niet aangetroffen en worden op basis van de aangetroffen habitat ook niet verwacht.

Zoogdieren

Het plangebied is geschikt als leefgebied voor diverse algemene (tabel 1) grondgebonden zoogdieren. De aanwezige ruigtebegroeiing en moerasvegetatie ter hoogte van de plasdraszones en de beplanting rondom de bunker, de parkeerplaats en het clubgebouw kunnen plek bieden aan diverse algemene muizen en spitsmuizen (bijv. bosmuis, woelmuis, veldmuis en bosspitsmuis), incidenteel kan foeragerend een marterachtige (zoals een wezel of hermelijn) worden aangetroffen. Veder zijn in het plangebied uitwerpselen en verblijfplaatsen van het konijn aangetroffen. Er zijn geen streng beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen, deze worden ook niet verwacht op basis van de aangetroffen habitat.

Als gevolg van eerdere werkzaamheden is de aanwezige opgaande beplanting (hoge bomen en groenstructuren) inmiddels nagenoeg verdwenen. Het gebied is daardoor matig tot weinig geschikt (geworden) als foerageergebied voor vleermuizen. Naar verwachting kunnen incidenteel foeragerende individuen (van bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis) worden aangetroffen rond de parkeerplaats en het voormalig clubgebouw. Het gebied is niet van wezenlijk belang voor vleermuizen (uitgezonderd de Meerburgse wetering, die een vliegroute vormt voor de meervleermuis en watervleermuis, deze route valt echter buiten het plangebied). Er zijn in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen (meer) aanwezig. Het voormalig clubgebouw is niet geschikt als verblijfplaats.

Vissen

In het plangebied zijn enkele watergangen aanwezig. In deze watergangen is de streng beschermde (tabel 2) kleine modderkruiper aangetroffen.

Amfibieën

Er zijn geen streng beschermde amfibieën aangetroffen in de watergangen. Naar verwachting biedt het plangebied wel plek aan diverse algemene soorten, zoals de bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker. Medewerkers hebben ter hoogte van watergang nr. 3 diverse padden waargenomen.

Reptielen

Er komen geen reptielen voor in de omgeving van het plangebied

Vogels

Het plangebied is door het nagenoeg ontbreken van hoogopgaande beplanting en beschutting in de vorm van struweel, bosschages of bomen voor veel broedvogels niet geschikt als broedlocatie. De aanwezige bomen rondom de bunker zijn geschikt als broedbiotoop voor algemeen voorkomende soorten als zwarte kraai, houtduif of ekster. Hier is in één van de bomen een nest van de zwarte kraai aangetroffen. Verder kunnen in de aanwezige bosschages rondom de bunker en parkeerplaats algemene zangvogels worden verwacht. Tijdens het terreinbezoek zijn ondermeer de fitis, zanglijster en koolmees waargenomen. In het noordwesten van het gebied is eerder een broedgeval van de grauwe gans waargenomen. Deze is echter niet meer aanwezig.

Soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is, komen niet voor in het plangebied. Oude bomen, bosopstanden, huizen of nestkasten die gebruikt kunnen worden als jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats door bijvoorbeeld huismus zijn niet in het plangebied aanwezig. Het voormalig clubgebouw is goed afgesloten en niet geschikt als verblijfplaats.

Synthese terreinbezoek

- De kleine modderkruiper komt voor in het plangebied.
- In de aanwezige bosschages en opgaande beplanting broeden verschillende algemene vogelsoorten die tijdens het broedseizoen streng beschermd zijn. Deze beplanting kan ook incidenteel door vleermuizen als foerageerlocatie worden gebruikt. Overige streng beschermde soorten zijn niet aanwezig in het plangebied.

Conclusie en maatregelen

Kleine modderkruiper

Ter hoogte van de sportvelden wordt in watergang nr. 3 een tijdelijke overstort aangebracht, daarnaast wordt watergang nr. 5 en 6 gedempt. Als gevolg van deze werkzaamheden gaat leefgebied van de kleine modderkruiper (tijdelijk) verloren en kunnen aanwezige individuen worden gedood of verwond, en is dus sprake van overtreding van verbodsbepalingen. Deze effecten kunnen evenwel voorkomen worden.

Voor verwonden of doden van individuen en verstooring en vernietiging van actueel leefgebied (overtreding artikel 9 en 11) wordt geen ontheffing verleend voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Maatregelen ter voorkoming van effecten zijn daarom noodzakelijk om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.

Kort voor het aanbrengen van de (tijdelijke) overstort en het dempen van de watergangen, dienen ter plekke aanwezige individuen van de kleine modderkruiper te worden weggevangen en verplaatst naar geschikt leefgebied in de directe omgeving (door een ter zake deskundige). Ook aanwezige algemeen voorkomende amfibieën en vissen worden hierbij weggevangen en verplaatst in het kader van de zorgplicht. Het wegvangen kan plaatsvinden met behulp van steeknetten. De watergangen dienen bij voorkeur te worden afgedamd en daarna vrijwel leeggepompt, waarna met steeknetten aanwezige vissen kunnen worden weggevangen en direct verplaatst naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Het vangen en verplaatsen van kleine modderkruipers wordt niet beschouwd als een overtreding van de Flora- en faunawet. Het is toegestaan om deze vissen te verplaatsen uit de directe gevarenzone naar een vergelijkbare habitat in de directe omgeving. Er moet dan wel aan de volgende drie criteria voldaan worden:

1. De gevangen exemplaren worden direct overgezet in een andere watergang.
2. De exemplaren moeten overgezet worden in een geschikt biotoop.
3. In hetzelfde watersysteem als waar de kleine modderkruipers gevangen zijn.

De werkzaamheden dienen plaats te vinden in de periode september – februari (mits de luchttemperatuur boven het vriespunt ligt en er geen ijs aanwezig is in de watergang), dit is buiten de kwetsbare periode van de kleine modderkruiper.

De functionaliteit van het leefgebied van de kleine modderkruiper is niet in het geding, doordat de watergangen in het plangebied gecompenseerd zijn. In het plangebied zijn reeds nieuwe watergangen aangelegd (rond de sportvelden). Deze watergangen zijn geschikt als leefgebied voor de kleine modderkruiper, wat ook blijkt uit het feit dat hier al weer (juvenile) exemplaren van deze soort zijn aangetroffen.

Broedvogels

Alle broedvogels zijn beschermd middels de Flora- en faunawet. Voor verstoring van broedvogels (overtreding artikel 11) wordt geen ontheffing verleend voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Maatregelen ter voorkoming van effecten zijn daarom noodzakelijk om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen.

Om effecten te voorkomen dient de opgaande beplanting rondom de bunker en parkeerplaats behouden te blijven gedurende het broedseizoen (globaal 15 maart – 15 juli, zie onderstaand kader) en mogen de werkzaamheden hier niet tot verstoring van aanwezige vogels leiden. In de rest van het gebied zijn geen broedgevallen aangetroffen.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden. Ook de fase van nestbouw geldt als een broedgeval.

Zorgplicht

De Flora- en Faunawet erkent de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Dit betekent dat voor de wet alle dieren van onvervangbare waarde zijn en dat mensen daar niet onzorgvuldig mee mogen omspringen. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht nemen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit is een algemene fatsoeneis die voor iedereen geldt. De zorgplicht geldt ook voor planten.

Wanneer onderstaande maatregelen worden nageleefd, wordt voldaan aan de zorgplicht:

- door de aanwezige vegetatie voor de werkzaamheden te verwijderen (maaïen), kunnen aanwezige dieren het plangebied tijdig verlaten;
- aanwezige dieren (zoogdieren, amfibieën, vissen) worden kort voor de werkzaamheden verplaatst naar geschikt leefgebied in de directe omgeving, om (onnodig) doden of verwonden te voorkomen.

In het plangebied zijn konijnenholen aangetroffen, ondermeer in een talud ter hoogte van sloot nr. 5. Verse graafsporen duiden op bewoning. Er dienen maatregelen te worden getroffen die voorkomen dat aanwezige individuen worden gedood of verwond. Aanwezige dieren dienen hiertoe gevangen of verjaagd te worden (bijvoorbeeld door inzet van een fret of het voorzichtig afgraven).

Maatregelen in het kader van de zorgplicht mogen door iedereen uitgevoerd worden.